

इतिहास जातीय अनुसूची विवरण

इतिहासको परिभाषा

"हिन्दू वर्णाश्रम जाति व्यवस्था, वि.सं. १९९० को मूल्यवी एनबाट पाती नपल्ने र छोइछिटो हालनु पर्ने जातजाति भनी जातीय भेदभाव एवं समाजमा अछुत भागिएका र सामाजिक, आर्थिक, राजनैतिक, शैक्षिक तथा धार्मिकरूपमा र

जसको मूलप्रभावबाट पछाडि पारिएका जातजातिको समुदायलाई इतिहास वर्ग भन्ने गरिएको छ।"

इतिहासवर्गमा सूचीकृत जात-जातिहरूको वर्णानुक्रम अनुसारको जातीय अनुसूची

(क) पहाडी मूल

- १ गन्धर्व (गाइने)
- २ परिवार (दमाई, दजी, सुपिकार, नगर्षी, डोली, हड्के)
- ३ बली
- ४ विरभकर्मा (फानी, जोहार, मुनार, थोडा, चन्दा, पाकी, टमटा)
- ५ मिक्लर (साकी, बमकलर, बला)
- ६ पीड (देउला, पुजारी, जसरी)
- ७ खाम्गे (कुशीकार, क्याखल)

(ख) मधेश मूल

- ८ कलर
- ९ कडैरिया
- १० डोली
- ११ खरिक
- १२ खाम्गे (मण्डल, खड)
- १३ जमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास)
- १४ चिदिमार
- १५ डोम (मरिका)
- १६ तन्वा (दानी, दावा)
- १७ दुसाड (सासवान, डजरा)
- १८ घोषी (रजक, हिन्दु)
- १९ पासी
- २० बालर
- २१ मसहर
- २२ मेस्तर (हलडोर)
- २३ मरवाड (सरवरिया)
- २४ मटुवा
- २५ दाडी
- २६ खरिक, धन्का

१. विश्वकर्मा नातिका धरहरः (कामी, लोहार, सुनार, आरी, पुनार, टमटा, पार्की) :-

अनुरापी	गोवे	ददेल	महिराज	मुजी
आरी	गडाल	दवान	मध्य	नदाशकर
आभरवाडी	रुतीम	दरानी		राजकर
आकलधारी	गोलाके	दुधसुनार	म. रकोरली	सेजवाल
आररी	गजमर	दुधराइ	म. रकोरली	सिन्धीरी
अर	गदली	दियाली	सोहलीपार	सेनीमगर
अंधेडा	घनीबखरे	धमाला	मंडवाल	सेती
ओड	घताने	धनुके	मिभार	सहुरवाची
एहरपती	घतानी	धयाल	महर	सैशवाल
एरनाइ	धमाल	धम्याल	रसाइती	सिपांडली
एधडा	धिमर	धन्याल	रिवाल	सुरुवाल
धीपावी	धामघत्ते	धीपाक	रपाल	सेवा
कामी	धडेरी	धानीक	रामशम	शिगाउरे
कना	पुनारा	धीतीकामी	रेकाल	सेतीपार
कनार	चौठेमार	नेपावी	रिजाल	सुनधुवा
काललोहार	पीठेमार	पाकी	रानदार	सिगौली
कीवाल	पुनार	पाउदेउती	राम	सेतीथिनाल
कानीराज	पन्ना	पंतेल	रामशाम	सिमलखडा
कसरा	इन्डुपरे	पियाली	राजीवीदार	सिमलदिया
कालीकोटे	खिनाल	पगे	रपराकर	सिगाउरे
कालीराज	छामछाल	पररी	रुचालु	चाई
कामकी	खिरतुल	पाइंदु	सखडा	मराल
केनी	अपतीपुन	पत्याल	सोभइ	सेरला
कोला	गडकापी	पल्यान	साकम-साकड	सोनाहा
कालाकोटी	जम्लावी	प्यालाल	मोहार	सिडडीरी
कसेर	जाडकापी	पुरीटगटा	ल्यर	सुनरामी
कसारी	जगडी	वाने	व्यामन	सेतिमहर
कुनाल	जइयडी	बराईली	सकाम्दी	सुवाल
काव	जनाभा	बरेली	लौकान	सुन्वीरी
कुवगल	ज्यावन	बछली	तामशोद	सेन्चुरी
क्याम	टमटा	बएल	तामशोद	सेतीमोर
कहरा	हहरा	बाम्बान	नुरार	सिकमी
करवा	छोटेली	बयानी	बड	सोही
कथनी	इंडलीपर	बावनी	मालोमर	सुनार
कानीमार	डलसी	बटला	बधानी	संकटयाल
कोहवी	तिरुवा	बगानेबापा	बेधानी	सोव
कडकापीकी	त्यापी	बमकवाल	बेधानी	सेराल
कुपराज	दुवाल	भन्याल	बेधानी	सुनी
गोन्डकिमथ	बेउती	भारधाराज	स्थणकार	सोनी
गहवरराज	देवपते	भूम	विहैमर	सिलवाल
गुरलान	दुराल	महरा	ज्यापी	भोकी
गावा	दुरैली	मल्ल	विहैमर	हुन्नावी
गदान	पियावी	मुर्याज	बशवासी	

(विरहकला जातीका वैरदलितसम मिलने घरहरु) ओली, ज्याँल, काकी, थिमिरे, रिजाल, खड्काथोकी, मल्ल, धनाल, चन्द, दुनाल, खिलवाल, खनाल, खनाडी, खानी, राजुरेल, गिरी, गौतम, पाखेल, भट्ट, महराई, पन्थी, पौडेल, लोहनी, बापा, वस्ना, शाह, बराल, चामिछाने, धामी, भुपाल, सिजामति, पगाले, मिह, बस्नेत, बास्कोटा, गिरीला, तिबारी, पोखरेल, लोहनी...

परिवार जातिका घरहरु :

(वमाई, बर्नी, चुचिकार, नगर्नी, डोली, हुडेक)

महराई	गोतामे	बनौल	बड्वा	रजवार
अस्पाथ	धनानी	देउगाडी	वाग्धास	राजगाई
अपटारया	धले	धगत	वैजनाथ	रेडगाइ
आबीखोली	धतामे	नागरी	मिचकोटी	न्याइभरवार
आडनी	धिवकार	नेपाली	भेटेमिवा	वाप्रे
करपाल	चण्डुवार	नेरी	मास्टर	सुनाम
कपाल	चाहार	नगर्नी	मुडेल	सेवा
कट्टेवरी	चुडेल	नगवाप	मुडलेकाकी	सुनदास
कटवाल	छिनाल	नागरी	मात	सुर्याल
कानाथोकी	जनेशर	नगवान	माले	खप्पाली
कानाथानी	टेभर	पाचकुरी	माल्बोक	तिपा
काँछरे	ठटाल	भुम्पाडी	मीले	सुपाल
कसुरे	ठराल	पहाडी	मिस्वीकोटी	सिपाल
काखडे	दयाकी	फुडक	मगला	सेन
कोटाभानी	डीड	बरेवा	पाने	सिनाइन
कोलाखानी	डेण	बनदास	रत्नहोषी	सुदथाप
काकीडाले	तिलवानी	बागदास	रुकुमेनी	साहिसमून्
कोटाञ्जरी	तिक्षरी	वैज	रेका	मुचेउरी
खानी	दनाल	वैजकोटी	रामकाजी	सुकुमारयाल
गौरवाग	देउकाडी	बागचन्द	रनपीली	तिङगाइ
गोखनाथ	रजी	बुढापीथी	रजबर	
गुडेल	रेवत	धाग	रत्न	
गजमेवर	दास	वैकानी	रेतन	
गौरी	दकाम	मिटान्	रनवेहली	

(परिवार जातिका वैरदलितसम मिलने घरहरु) आचार्य, अचिकारी, काकी, कोहवाल, खानी, खनाल, खतिवडा, गौतम, धने, पुराज, तिबारी, पन्थ, जोरी, चामिछाने, बुरक, चन्द, सुङगाता, गडै, लदेवन, मुपाल, महारा, वडाडी, वास्ताकोटी...

मिजार, जातिका घरहरु:- (साफी, मातभुव, भुल)

अच्छामी	गोतामे	तोलाडी	नगरकोटी	खमेल
एस के	धिताइ	थाक	पुरकोटी	बसेल
कावी	अमंकात	देउला	पारी	बडरल
काँतेहाव	चुडान	दुवास	पीपलघोटे	बयालकोटी
कच्चीवार	छुमेला	देउलाकोटी	पापनी	विमुन्ने
कावा	ठाटलाइ	दापे	पकोटी	बरेल
कानामघनी	ठडोर	देउलापानी	पुर्कोटी	चिचनेवैलकाटी
खारिघोटे	ठमुन्ना	शाहाल	बुरेल	बस्थाल
खिचुइने	ठराइ	धुरमपाती	बोडेल	भुल
खडगी	तोयाकी	धीलकोटी	वीडेन	भिपाल
वीरपाल	तोवाइने	नेपाली	वाङमरे	भिपाल

मजराकोटी	मुहल	रन्तेस	समजेल
मिजास	मजरावरी	रोका	सुखाली
मपार	मपार	रोकडा	
मघाती	गावभुल	रलीव	
मुवल	रामशाली	रोकावा	
मोटे	रुपाल	रमेल	

मिजास जातिका गैरदलितसंग मिलने धरहरः:- आचार्य, अधिकारी, कोटवाल, निधाल, राठने, रिमाल, मिह, खतिवडा, चन्द, मझकी, गोलम गैर, वडाकोटी, सपकोटा, न्यौपाने, बीडेल, कोडारा, कोमटी, बापा, बापलिया, खोती, गिरी, बाहाल, चन्द, जमलान, ठगुना, देउलापानी, रामकोपी, सन्वाल, बल्वाल, नारासिनी, पलाडी, पुनामी, चिमिर, बन्डाड, रोकावारी राठौर

४. गन्धर्व जातिका धरहर

गन्धर्व (गाइने)

आवासीसी, कालोपोडेल, कातिचन, कामावाह, गाइने, गान्धारी, गायक, गायन, जोमी, वैगार, मेघनाथ भूपाल, भाट, सुर, तुर्की, धोवरी, सुरवमान, रसाइली, (भुवाल, विष्ट, बांगरी)

५. वादी जातिका धरहर

कधरप, जेभरी, कापीगान, चन्द, खिलेल, खिलाल, खिवेशाल, जोगी जम्नेली, दास, दुमाजी, राना, वादी, भांड, हेडके प्रिताल, लेकाली, बहाडी, राजकोस, मिह, वैश्य, नगवी, खाती, बसल, गोलम, नेपाल, लेकाली, मगर, बाध्यकार, बाडा, नेपाली, खिलाल, बाहय, वैकार, बीडेल, पाचरंत, सिमाल, हरियगा, खनोटे, खेरकडा)

वादी जातिका गैर दलितसंग मिलने धरहर

कुमाल, झडक, गजलराज, गोतामे, चन्द बगल, रिजाल, राम, जोमी, धेष्ट, गिरीवा, कोदराला, उमाध्याग, मोटे, खाली, ठकुर, राना, साह, नेपाली, भाक

६. कलर जातिका धरहर

सरवरिया, सिकाउ

७. ककैहिया जातिका धरहर

राय

ककैहिया जातिका गैर दलितसंग मिलने धरहर

राय

८. कोरी जातिका धरहर

कुरील, गोलम, भारती

कोरी जातिका गैर दलितसंग मिलने धरहर

गोलम, भारती

९. खटिक जातिका धरहर

खोली, सोनवर

१०. खत्वे जातिका धरहर : मडल, घडग

धामा, धानक, वेल्वार

खत्वे जातिका गैर दलितसंग मिलने धरहर

धामा, धानक, मडल

११. चमार जातिका धरहर : राम, मोची, हरीजन, रविदास

रेवास, महरा

चमार जातिका गैर दलितसंग मिलने धरहर

महरा

१२. चिडियामार जातिका धरहर

सरमेगला, सरवािया, करीया, यादव, नद, खड

चिडियामार जातिका गैर दलितसंग मिलने धरहर

यादव

१३. डोम जातिका धरहर (मरिक्)

, मन्लीक, मल्लि, महिल, गुनराम

डोम जातिका गैर दलितसंग मिलने धरहर

मल्लिक

१४. तन्मा जातिका घरहरू (तापी, रास)

नगडन, महरा, पात, जलोजिया

तन्मा जातिका गैर दलितसंग मिल्ने घरहरू

नागडन, महरा

१५. दुवाध जातिका घरहरू (रासवान, हजारा)

दुसाद, हजारी, पासवान

१६. धोपी जातिका घरहरू (राजक) हिन्दु,

पथिक, जलोजिया, आवा पत्थरकाडा, मरगा, साहुल, कसबाडिया, मणी, बान्मीकि, शाकी, रथन, धावी, साफी, वैठुली, निमेलकार, रत्न,
बडा तन्मा, मधेया, आय, जधेसीया, धाल, राजधान, कनेलीया, धोपी, रमण, राउत, माफ्नी, धवल, मध्नी, एसर

धोपी जातिका गैर दलितसंग मिल्ने घरहरू

चोथरी, महला, माफ्नी

१७. पासी जातिका घरहरू

सर्पा, महला, चोथरी, गीतम, नरनूरिया

पासी जातिका गैर दलितसंग मिल्ने घरहरू

महला, चोथरी, गीतम

१८. बाँतर जातिका घरहरू

सरदार, माफ्नी, धोकेवाल, राजधरी, डोकेवान, साहली

बाँतर जातिका गैर दलितसंग मिल्ने घरहरू

राजधरी

१९. मुसहर जातिका घरहरू

सवा, अतिरथ, रमगाम, धररी, माफ्नी, तिरहुरिया, मधेया, डोलवाजा, कहरिया, रिधिकुल, तिरासक

२०. मेस्तर जातिका घरहरू (हलबोर)

राउत, मेहतर, जन्दार, मणी

मेस्तर जातिका गैर दलितसंग मिल्ने घरहरू

राउत

२१. सरमाङ जातिका घरहरू (सरनूरिया)

साफ्नी, सरनूर, धामी, बाँतर, लट

मधेशी मूलमा थप गर्नुपर्ने जातीहरू - पटवा, मिलाड, विन (मुधिया), मलाह (महनी), गोतीया ।

पहाडी समुदाय भित्रका दलित :-

२२. वीर (देउला, पुराणी, जलारी, आरुन्धर)

२३. खामे (कुपिकार, खमडुवा)

२४. विटाल

२५. मसला

उक्त दलित समुदायको पहिचान विभिन्न अध्ययन रिपोर्ट अनुसार, स्थलगत अध्ययन, अनुसन्धान बाट प्राप्त भएका र केही विवादित रहेको
त्यसता विवादित थर गोत्रलाई पुनः अध्ययन गर्ने गरी प्राप्त प्रमाण पुगेका सबै थर गोत्रलाई मात्र वैठुलमा सर्वसम्मत पारीत गरीएका
विवादित तराईका टाकर, जोहार, सोना हरको थप अध्ययन गर्ने । पूर्वी तराई पासी दलित होईन र पश्चिम तथा मध्य तराईमा पासी दलित
हो । अलि फरक प्रचलन छ । जोहार त्यस्तै छ । थर गोत्रकै कारण गैर दलितको घुपपैठ हुने सम्भावना उतिकै छ तर कुनै वैश्विको
मुद्दाका लागि पर्ने छ । कुनै सान्ने आफैमा भरपर्दछ ।